

Ansökan om LONA-projekt 2023

Förslag till beslut

1. Ansökan om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt (LONA) godkänns.
2. Kommunens medfinansiering av projekten i ansökan ska ske med medel inom ramen för nämndens driftbudget och samt från investeringsramen för tillgänglighet till naturen.

Ärende

Förvaltningens förslag innebär att en ansökan om statliga medel till fyra naturvårdsprojekt lämnas till länsstyrelsen. Projekten har sin utgångspunkt i kommunens naturvårdsprogram samt i kommunens strategiska arbete med tillgänglighet. Utöver dessa projekt som kommunen initierat, kan externa aktörer såsom föreningar söka LONA-medel. Medel för sådana projekt betalas via kommunen. Därför kan enstaka externt drivna projekt tillkomma till kommunens samlade ansökan, som skall vara länsstyrelsen tillhanda senast 2022-12-01. Projekten beräknas pågå från 2023-04-01 till 2027-05-01.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

I ansökan ingår följande projekt:

1. Naturvårds- och friluftslivsinsatser i naturreservatet Motala ströms ravin

Naturreservatet i den unika ravinmiljön i Motala ströms gamla fåra invigdes 2021 då ett första steg av tillgängliggörandet av reservatet var klart. En entré i anslutning till Ljungsbro samhälle och en 1,5 km lång stig med rastplatser till målpunkten vid Jakobslunds södra strand. I detta projekt (åtgärd 1) kan ett nästa steg tas i att tillgängliggöra området för allmänheten genom två mindre broar över fåran vid Jakobslund, rastplats på den norra sidan och en vandringsled längs den gamla brukningsvägen från järnbruket dagar och vidare till Ljungsjön. Totalt ytterligare ca 1,5 km vandringsled.

Åtgärd 2 handlar om naturvårdsåtgärder som frihugning och beskärningsarbeten av de hundratals grova ekar, lindar, lönnar och andra ädellövträd som finns i naturreservatet.

Projekttid: 2023-05-01 till 2027-05-01

Total kostnad: 1 500 000 kr varav 1 000 000 kr för åtgärd 1 och 500 000 kr för åtgärd 2.

Medfinansiering från SBN: 2023: 188 000 kr, 2024: 188 000 kr, 2025: 187 000 och 2026: 187 000 kr

Extern medfinansiering: -

Sökt statligt bidrag: 750 000 kr

2. Utveckling för större vattensalamander i Linköping

Större vattensalamander är en groddjursart som förekommer på ett flertal platser i Linköping. Den är framförallt knuten till småvatten/dammar men behöver också en varierad landmiljö i den närmaste omgivningen och inte alltför stora avstånd mellan lämpliga dammar. Linköpings kommun har tagit fram ett lokalt åtgärdsprogram för att bevara och utveckla goda förutsättningar för arten i samklang med den fysiska planeringen för staden. I detta projekt ingår delar av förslagen från åtgärdsprogrammet, såsom restaurering eller nyskapande av tio dammar, utförande av spridningsanalyser för tre av de utpekade kärnområdena, uppföljande inventeringar samt informationsinsatser för att sprida kunskap och intresse för arten och dess fortlevnad.

Projekttid: 2023-04-01 till 2026-12-31

Total kostnad: 800 000 kr

Medfinansiering från SBN: 2023: 75 000 kr, 2024: 125 000 kr, 2025: 125 000 kr samt 2026: 75 000 kr

Extern medfinansiering: -

Sökt statligt bidrag: 400 000 kr

3. Restaurering av värdefulla tallmiljöer i Linköpings stad

Linköpings kommun har i ett tidigare LONA-projekt identifierat värdefulla tallmiljöer i och kring Linköpings stad. För att förbättra habitatkvaliteten för arter kopplade till tallmiljöer skulle särskilda skötsel- och veteraniseringsåtgärder behöva genomföras. Exempel på åtgärder är tillskapande av brandljud samt död ved, veteranisering och röjning och gallring för att öka ljusinsläpp. Från inventeringen av värdefulla tallmiljöer väljs 50 objekt ut för genomförande av åtgärder.

Projekttid: 2023-04-01 till 2026-12-31

Total kostnad: 510 000 kr

Medfinansiering från SBN: 2023: 85 000 kr, 2024: 85 000 kr och 2024: 85 000 kr

Extern medfinansiering: -

Sökt statligt bidrag: 255 000 kr

4. Inventering och skötsel av ruderatmarker

Ruderatmarker är bebyggelsnära områden som är mer eller mindre övergivna eller saknar regelbunden skötsel som ödetomter, banvallar, vägsränningar, kraftledningsgator, igenväxtningsmarker och andra randområden. Ruderatmarkerna hyser en mångfald av arter och är viktiga för många kärlväxter, fjärilar, gaddsteklar och andra insektsgrupper. Artbevarandet i dessa miljöer kräver kontinuerliga störningar som grävning, harvning och röjning så att bland annat markblottor för nyetablering av blommande örter kan ske kontinuerligt. I detta projekt ska inventering av stadens ruderatmarkers naturvärden göras och skötselåtgärder genomföras på ett 20-tal objekt.

Projekttid: 2023-04-01 till 2026-12-31

Total kostnad: 440 000 kr

Medfinansiering från SBN: 2023: 74 000 kr, 2024: 73 000 kr och 2025: 73 000 kr

Extern medfinansiering: -

Sökt statligt bidrag: 220 000 kr

Beslutsunderlag:
Tjänsteskrivelse ansökan om LONA – projekt 2023

Bakgrund

Under åren 2004-2006 genomfördes en statlig programsatsning på lokala naturvårdsprojekt (LONA), beslutad av regeringen och med utgångspunkt i regeringens skrivelse ”En samlad naturvårdspolitik” (2001/02:173). Satsningen var ett led i arbetet för att uppfylla de av riksdagen 16 beslutade miljömålen och med en betoning på vikten av lokal samverkan och integrering av naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård. Kopplingen var också tydlig till arbetet med tätortsnära natur och tillgänglighet samt till folkhälsoarbetet. Efter några års uppehåll har det från och med 2010 i enlighet med regeringens proposition 2008/2009:214 åter varit möjligt att söka statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt. Under senare år har satsningar på våtmarker och pollinering tillkommit som en del av LONA.

LONA-satsningen har uppvisat mycket goda resultat och så gott som samtliga kommuner i landet har deltagit, många kommuner med ett stort antal projekt i egen regi eller i samverkan med lokala aktörer. Linköpings kommun har sammanlagt beviljats LONA-bidrag om ca 15,2 Mkr (plus ytterligare ca 1,0 Mkr i annan extern medfinansiering) till 61 olika projekt.

Kommunen kan söka bidrag för projekt helt i egen regi eller i samverkan med föreningar, organisationer och andra aktörer. Föreningar och organisationer kan också driva egna projekt och via kommunen få bidrag för detta. Det är kommunen som står som ansvarig för projekten och som gör en samlad ansökan till länsstyrelsen. Länsstyrelsen kan bevilja upp till 50 % av respektive projekts kostnader.

Projekten ska bidra till att uppfylla ett eller flera av riksdagen fastställda miljömål med koppling till naturvård och/eller friluftsliv. Åtgärderna kan vara av typen:

- Kunskapsuppbyggnad (t ex inventeringar)
- Underlag (t ex framtagande av kommunala naturvårdsprogram)
- Områdesskydd för värdefull natur
- Vård och förvaltning av områden, naturtyper eller arter, inklusive åtgärder som främjar friluftsliv
- Restaurering av områden, naturtyper eller arters livsmiljöer
- Informationsinsatser och kunskapsspridning

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen har till 2023 års ansökningstillfälle utarbetat en ansökan med fyra projekt. Enstaka externt drivna projekt kan tillkomma till ansökan som skall vara länsstyrelsen tillhanda senast 2021-12-01. Ett externt projekt som kommer sökas via Linköpings kommun är framtagandet av skötselplaner och genomförandet av naturvårdsåtgärder på Östergötlands golfbanor med Östergötlands golfförbund som huvudman.

Ekonomiska konsekvenser

Ansökans totala budget uppgår till 3 250 tkr varav 1 625 tkr utgör medfinansiering från samhällsbyggnadsnämnden och 1 625 tkr utgör sökta medel. Medfinansiering från samhällsbyggnadsnämnden fördelas mellan åren enligt följande:

- 422 tkr år 2023
- 471 tkr år 2024
- 470 tkr år 2025
- 262 tkr år 2026

Till samhällsbyggnadsnämndens kontanta medfinansiering används budgetmedel som nämnden anslår till drift och underhåll samt investeringsmedel för ökad tillgänglighet i naturen. En väsentlig del av genomförandet utgörs av eget arbete av tjänstepersoner inom Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och andra kontor samt anställda inom Leanlink (kommunala arbetslag etc). Vi söker till viss del medel för konsultstöd till inventerings- och analysarbete, men huvuddelen av medlen går till praktiskt naturvårdsarbete.

Kommunala mål

Ur Alliansens mandatprogram för 2018-2022 ”Ett nytt ledarskap för Linköping” finns följande inriktning för den kommunala naturvårdsarbetet. Under rubriken ”Ett klimatsmart Linköping” står bland annat ”För alliansen har naturen ett egenvärde och människors möjlighet att ta del av den måste säkerställas. Kommunens naturvårdsarbete ska även fortsättningsvis hålla en för Sverige hög standard. Arbetet ska inriktas mot att stärka skyddet för den biologiska mångfalden”.

Jämställdhet

Projektet får anses som neutralt ur ett jämställdhetsperspektiv. Samtliga projektområden är tillgängliga för alla med hänvisning till allemansrätten.

Samråd

Ärendet har beretts av Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltnings kompetensgrupp för naturvård på Stadsmiljöavdelningen och Stadsplaneavdelningen.

Uppföljning och utvärdering

Projektgenomförandet redovisas i slutrapport som ska godkännas av länsstyrelsen. Åtgärderna ska därefter förvaltas som en del av

samhällsbyggnadsnämndens arbete med naturvård och tillgänglighet i naturen och följs årligen upp i bokslut och verksamhetsberättelse.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Stadsmiljöavdelningen

Leif Lindberg